

УДК 378.04:159.9]:37.015.31:070]:«364»:«366»

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2026-2\(227\)-109-113](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2026-2(227)-109-113)

ФАСТИВЕЦЬ АННА ВІТАЛІЇВНА,

докторка педагогічних наук, професорка кафедри фізичної терапії,
Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая, м. Київ, Україна

Anna Fastivets,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at the Department
of Physical Education, Academician Yury Bugai International Scientific
Technical University, Kyiv, Ukraine

E-mail: anna_fast@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6333-5519>

ПЕТРЕНКО ЛЕСЯ МИКОЛАЇВНА,

докторка педагогічних наук, професорка кафедри загальної педагогіки
та андрагогіки, Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, Полтава, Україна

Lesia Petrenko,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at the Department
of General Pedagogy and Andragogy,
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, Ukraine

E-mail: petrenko13333@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7602-8005>

КОЛЕСНИК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА,

кандидатка історичних наук, доцентка кафедри
мовної підготовки та міжкультурних комунікацій,
ЗВО «Університет трансформації майбутнього», м. Чернігів, Україна

Olena Kolesnyk,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor
at the Department of Language Training and Intercultural Communications,
Higher Education Institution "University of Future Transformation", Chernihiv, Ukraine

E-mail: kolesnik_o_v@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9140-9829>

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ МЕДІАОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ІЗ ПСИХОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

А Присвячено концептуалізації медіаосвітнього компонента у професійній підготовці бакалаврів із психології в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Актуальність запропонованого дослідження обумовлена посиленням інформаційно-психологічних впливів, зростанням масштабів дезінформації, емоційною насиченістю медіаконтенту та поширенням явищ повторної психотравматизації, що істотно впливають на психічне здоров'я особистості та соціальну стабільність. Обґрунтовано необхідність оновлення змісту професійної підготовки майбутніх психологів з урахуванням трансформацій інформаційного середовища та специфіки кризових соціальних умов.

У статті медіаосвітній компонент визначено як інтегрований складник освітньо-професійної програми, спрямований на формування медіакомпетентності, що охоплює когнітивний, критично-аналітичний, регулятивний і професійно-прикладний виміри. З'ясовано, що його впровадження забезпечує розвиток здатності до критичного аналізу медіаконтенту, вміння розпізнавати маніпулятивні технології, дотримання принципів цифрової гігієни, запобігання інформаційному перевантаженню та використання медіа як ресурсу для реалізації психопросвітницької й консультативної діяльності.

Ключові слова: медіаосвіта; медіаграмотність; медіапсихологія; професійна підготовка психологів; інформаційно-психологічна безпека; критичне мислення; психологічна стійкість

CONCEPTUALISATION OF THE MEDIA EDUCATION COMPONENT IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF BACHELORS
IN PSYCHOLOGY IN THE CONTEXT OF MARTIAL LAW AND POST-WAR RECONSTRUCTION

S The article is devoted to the conceptualisation of the media education component in the professional training of bachelors in psychology under conditions of martial law and post-war recovery.

The relevance of the proposed study is due to the intensification of information and psychological influences, the growth of disinformation, the emotional saturation of media content, and the spread of disinformation. The relevance of the proposed study is due to the intensification of informational and psychological influences, the growth of disinformation, the emotional saturation of media content, and the spread of re-traumatisation phenomena, which significantly affect mental health and social stability. This study substantiates the necessity of updating the content of professional training for future psychologists, considering the transformations of the information environment and the specifics of critical social conditions.

The article defines media education as an integrated component of educational and professional programmes aimed at developing media literacy, covering cognitive, critical-analytical, regulatory, and professional-applied dimensions. It has been established that its implementation ensures the development of the ability to critically analyse media content, recognise manipulative technologies, adhere to the principles of digital hygiene, prevent information overload, and use the media as a resource for psycho-educational and counselling activities.

It is emphasised that under conditions of martial law, media education serves as a tool for ensuring information and psychological security and preventing secondary traumatisation, while during the period of post-war recovery, it serves as a resource for strengthening psychological resilience and restoring trust in society. Prospects for further research are related to the development of a structural-functional model for the formation of media competence among psychology undergraduates and the empirical verification of the effectiveness of its implementation in the educational process.

Keywords: media education; media literacy; media psychology; professional training of psychologists; information and psychological security; critical thinking; psychological resilience

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями.

Актуальність концептуалізації медіаосвітнього компоненту у професійній підготовці бакалаврів із психології обумовлена глибокими трансформаційними зрушеннями соціального, інформаційного та психологічного простору в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Нинішній розвиток суспільства позначений високим рівнем інформаційної напруги, що формується через високу інтенсивність медіапотоків, емоційну насиченість новинного контенту, поширення дезінформації, маніпулятивних нарративів. За вказаних умов медіасередовище перетворюється на один із провідних чинників впливу на психічне здоров'я, емоційні стани, поведінкові реакції та соціальні установки особистості.

Воєнні події суттєво посилили психологічну вразливість населення, активували проблеми повторної психотравматизації, підвищеної тривожності, емоційного виснаження, зниження критичності мислення та втрати довіри до інформаційних джерел. Разом з тим зростає роль психолога як фахівця, діяльність якого пов'язана не лише з індивідуальною психологічною допомогою, а й із роботою в інформаційно-комунікативному середовищі, що формує масові емоційні стани та соціальні реакції.

Традиційна система підготовки психологів орієнтована переважно на класичні теоретичні підходи та методи психодіагностики, консультування й психокорекції, однак не завжди достатньо враховує специфіку медіавпливів, що можуть виступати суттєвими чинниками соціалізації, джерела стресу, механізму формування колективних емоцій. Саме тому варто провести оновлення змісту професійної підготовки майбутніх психологів із урахуванням існуючих викликів цифрового середовища.

Зв'язок досліджуваної проблеми з важливими практичними завданнями полягає в необхідності підготовки фахівців, здатних працювати з наслідками інформаційно-психологічних впливів, сприяти зниженню рівня тривожності й

панічних реакцій, формуванню культури відповідального споживання інформації та відновленню довіри до комунікації в суспільстві. У повоєнний період медіакомпетентність психолога набуває особливого значення як ресурс підтримки психічного здоров'я громад, зміцнення соціальної стійкості та психологічного благополуччя населення.

Отже, інтеграція медіаосвітнього компоненту в професійну підготовку бакалаврів із психології є актуальним науково-практичним завданням, що відповідає сучасним суспільним запитам і спрямоване на підвищення ефективності психологічної допомоги в умовах інформаційної нестабільності, воєнних і поствоєнних викликів.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Проблема медіаосвіти, медіаграмотності та психологічних аспектів взаємодії особистості з медіасередовищем активно досліджується у вітчизняному та зарубіжному науковому просторі, що свідчить про її актуальність. Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька провідних напрямів осмислення обраної нами проблеми.

Значна частина досліджень присвячена розгляду медіаосвіти та медіаграмотності як соціально значущого освітнього феномену. У працях О. Василенко, Н. Слюсаренко, Є. Суботи, А. Ласкової-Ярмоленко, Т. Слинської медіаосвіта трактується як відповідь на виклики цифрового суспільства, глобалізаційні процеси та зростання впливу масових комунікацій [2; 5; 8; 9]. Автори акцентують увагу на необхідності формування інформаційної культури, критичного мислення та здатності до відповідального споживання інформації в системі освіти.

Окремий напрям становлять дослідження, у яких медіаграмотність аналізується як інструмент протидії дезінформації та інформаційно-психологічним загрозам. Так, у роботах Н. Войтович, М. Кіци та І. Мудрої медіаосвіта розглядається як чинник підвищення стійкості суспільства до фейкових повідомлень і маніпулятивних впливів [3]. Подібні ідеї простежуються й у працях Н. Заріцької,

де медіаграмотність пов'язується із забезпеченням інформаційно-психологічної безпеки в умовах гібридної війни [4]. Водночас у зазначених дослідженнях основна увага зосереджена на загальносоціальному або безпековому вимірі проблеми, без поглибленого аналізу професійної підготовки психологів.

Важливий внесок у розвиток проблематики зроблено в межах медіапсихологічного та етико-психологічного підходів. Зокрема, Т. Андрущенко, В. Зеленін, Т. Розова розглядають етичні аспекти медіапсихології та медіаосвіти в діяльності психологічної служби, акцентуючи увагу на професійній відповідальності фахівця в умовах цифрової комунікації [1]. Науковий інтерес мають також напрацювання Л. Найдонової, у яких обґрунтовується концепція медіапсихології війни та переходу від осмислення медіатравми до впровадження травмаінформованих медіаосвітніх практик [6].

Отже, аналіз наукових джерел свідчить про наявність значного пласту досліджень із проблем медіаосвіти, медіаграмотності, медіапсихології та інформаційно-психологічної безпеки. Водночас залишається недостатньо розробленою проблема концептуалізації медіаосвітнього компоненту саме у професійній підготовці бакалаврів із психології, особливо в контексті воєнного стану та повоєнного відновлення. Вказане обумовлює потребу в подальших дослідженнях, що спрямовані на теоретичне обґрунтування, структурне визначення та інтеграцію медіаосвітнього компоненту в систему фахової підготовки майбутніх психологів.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Нині недостатньо висвітленими залишаються питання концептуалізації медіаосвітнього компоненту саме в контексті фахової психологічної освіти, з урахуванням специфіки професійної діяльності психолога, який працює в умовах кризового та посткризового інформаційного середовища. Більшість досліджень орієнтована на загальноосвітній або педагогічний вимір медіаосвіти, тоді як психологічний аспект її інтеграції в освітньо-професійні програми майбутніх фахівців потребує подальшого теоретичного обґрунтування.

Мета статті: теоретично обґрунтувати та концептуалізувати медіаосвітній компонент у професійній підготовці бакалаврів із психології в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Викладення основного матеріалу. Традиційна система підготовки психологів зосереджується переважно на класичних теоретичних підходах, методах психодіагностики, консультування та психокорекції, однак недостатньо враховує роль медіа як вагомого середовища соціалізації, джерела хронічних і гострих стресогенних чинників, а також механізму формування колективних емоцій і масових психічних реакцій. Важливо зауважити, що в умовах воєнного стану інформаційне середовище зазнає суттєвих трансформаційних змін, по суті перетворюється на постійне кризове поле. Унаслідок цього зростає психологічне навантаження як на особистість, так і суспільство загалом.

Особливої актуальності набувають явища повторної психотравматизації внаслідок тривалого та неконтрольованого контакту з травматичними новинами, візуальними

образами насильства й втрат, а також формування панічних настроїв, підвищеної тривожності, агресивності, емоційного виснаження або станів набутої безпорадності [4, с. 152]. Масове споживання кризового контенту сприяє дестабілізації емоційної регуляції, викривленню когнітивної оцінки подій та зниженню здатності до критичного мислення.

За таких умов медіапростір перестає бути нейтральним каналом передавання інформації й перетворюється на інструмент цілеспрямованих інформаційно-психологічних впливів, зокрема маніпулятивних і пропагандистських. Це вимагає від майбутнього психолога не лише базових знань із психології масової поведінки, а й глибокого розуміння механізмів маніпуляції свідомістю, стратегій інформаційної війни, когнітивних викривлень, емоційних тригерів та алгоритмів поширення контенту в цифрових медіа.

У зв'язку з цим медіаосвіта набуває статусу не допоміжного, а системоутворювального елементу професійної підготовки майбутнього психолога. Вона має бути інтегрована в освітній процес як міждисциплінарний компонент, що поєднує психологічні, соціальні, комунікаційні та етичні аспекти роботи з медіасередовищем [7, с. 42]. Формування медіакомпетентності майбутніх фахівців є необхідною умовою їхньої готовності до ефективної психологічної допомоги в умовах інформаційної нестабільності, масових криз і воєнних викликів.

Окрім зазначеного, медіаосвіта трактується як цілеспрямований і системний процес формування медіаграмотності, інформаційної культури, критичного мислення та психологічної стійкості особистості в умовах інтенсивного інформаційного впливу [8, с. 29]. Вона спрямована не лише на розвиток навичок аналізу та оцінювання медіаповідомлень, а й на усвідомлення психологічних механізмів сприймання, інтерпретації та емоційного переживання.

Важливо наголосити, що медіаосвіта має виразний міждисциплінарний характер, оскільки поєднує положення психології масових комунікацій, соціальної психології, когнітивної психології, психології впливу, психології травми та цифрової психології. Така інтеграція дозволяє розглядати медіасередовище як багатовимірний простір психологічних взаємодій, у якому інформаційні процеси тісно пов'язані з емоційними станами, когнітивними установками та поведінковими реакціями особистості й соціальних груп.

Для майбутнього психолога медіаосвіта означає сформовану здатність усвідомлювати природу медіаповідомлень, контекст їх створення, аналізувати їх психологічний потенціал і можливі наслідки впливу на психічний стан людини, оцінювати ризики інформаційного перевантаження, маніпулятивного впливу та повторної психотравматизації [6, с. 190]. Водночас вона передбачає опанування вмінь використовувати медіа як ресурс психопросвітньої, профілактичної та підтримувальної діяльності, спрямованої на підвищення рівня психологічної обізнаності, емоційної регуляції та адаптивності особистості в сучасному цифровому середовищі.

Варто зауважити, що медіаосвітній компонент професійної підготовки психолога нами визначено як інтегрований складник освітнього процесу, що зорієнтований

на формування медіакомпетентності: здатності свідомо сприймати, критично аналізувати, регулювати та професійно застосовувати медіаінформацію. Структурно означений компонент містить кілька взаємопов'язаних між собою вимірів. Когнітивний передбачає засвоєння знань про механізми медіавпливу, особливості інформаційно-психологічних операцій, процеси цифрової соціалізації, психоемоційні наслідки споживання різного типу медіаконтенту. Особливість критично-аналітичного виміру пов'язана із розвитком умінь інтерпретувати медіатексти, виявляти маніпулятивні технології, оцінювати достовірність джерел, розуміти психологічні прийоми впливу на емоції та поведінку аудиторії. Вказані навички дозволять протистояти негативному впливу та уникнути негараздів, що можуть бути пов'язані із загрозою для психічного здоров'я особистості. Регулятивний вимір стосується формування здатності керувати власним інформаційним навантаженням, дотримуватися принципів цифрової гігієни, запобігати інформаційній перевтомі та знижувати рівень медіазумовленої тривожності. Професійно-прикладний вимір передбачає використання медіазнань у психопросвітницькій діяльності, кризовому консультуванні, роботі з наслідками психотравм, груповій роботі та підтримці психічного здоров'я в онлайн-середовищі [2, с. 51; 10]. Саме комплексне розуміння даного аспекту дозволяє нам ефективно використати отримані знання.

Разом з тим доцільно виокремити низку принципів, які безпосередньо впливають на процес формування медіаосвітнього компоненту. Першочергово варто вказати інтегративність, що передбачає поєднання психологічних, педагогічних і медіаосвітніх підходів у межах єдиної освітньої стратегії. Не менш впливовим є принцип контекстуальності. Останній передбачає врахування воєнних і поствоєнних реалій, особливостей інформаційного середовища кризового суспільства. Практико-орієнтованість спрямовує освітній процес на моделювання реальних професійних ситуацій, пов'язаних із аналізом медіаконтенту та роботою з його психологічними наслідками. На окрему увагу заслуговує психологічна безпечність, що вимагає обережності у використанні травматичних матеріалів, запобігання повторній травматизації студентів. Критичність пов'язана з розвитком рефлексивного мислення та здатності ставити під сумнів інформацію [5, с. 103].

Також окремо варто зосередити увагу на резильєнтності, тобто формуванні стійкості до інформаційного стресу та здатності зберігати психоемоційну рівновагу. Вказане набуває особливої актуальності в сучасних реаліях.

Змістове наповнення медіаосвітнього компоненту доцільно реалізовувати шляхом його інтеграції в низку базових і прикладних психологічних дисциплін, зокрема загальну, соціальну та кризову психологію, психологію консультування і психотерапії, а також психологію масових комунікацій. Вказана міждисциплінарна інтеграція дозволяє розглядати медіасередовище як цілісний психологічний феномен, пов'язаний із закономірностями розвитку особистості, соціальної взаємодії, емоційної регуляції та професійної діяльності психолога.

У межах зазначених дисциплін доцільним є впровадження тематичних модулів, присвячених психології медіавпливу, масовим емоційним процесам і механізмам формування колективних настроїв, питанням інформаційно-психологічної безпеки особистості, а також аналізу взаємозв'язку між медіаконтентом і процесами психотравматизації [9, с. 32]. Окрему увагу варто приділяти проблематиці вторинної та повторної травматизації, зумовленої тривалим перебуванням у кризовому інформаційному середовищі.

Важливим складником медіаосвітнього компоненту є формування у майбутніх психологів уявлень про цифрову гігієну як професійно впливову компетентність, що охоплює усвідомлене регулювання інформаційного споживання, збереження психологічної стійкості та дотримання етичних норм у цифровому просторі [1, с. 53]. Паралельно актуалізується потреба у підготовці фахівців до здійснення психопросвітньої діяльності в медіасередовищі з урахуванням специфіки цифрової комунікації та особливостей сприймання інформації в онлайн-форматі.

Такий підхід забезпечує системність формування медіакомпетентності майбутніх психологів, що поєднує теоретичне осмислення медіапроцесів із професійними завданнями психологічної практики. Інтеграція медіаосвітнього компоненту в структуру фахової підготовки сприяє підвищенню готовності майбутніх психологів до ефективної діяльності в умовах інформаційної нестабільності, соціальних криз, тривалих психоемоційних навантажень.

На окрему увагу заслуговує роль медіаосвіти у період повоєнного відновлення. Адже після завершення активної фази воєнних дій суспільство неминуче стикається із довготривалими наслідками колективної психотравматизації, підвищеним рівнем тривожності, невизначеності, а також поширенням чуток, дезінформації та соціальної напруги. Інформаційний простір у цей період часто залишається фрагментованим й емоційно насиченим, що ускладнює процеси психологічної стабілізації та соціальної консолідації.

За таких умов медіакомпетентність психолога виступає важливим ресурсом відновлення психологічної рівноваги на індивідуальному та колективному рівнях. Фахівець, який обізнаний із особливостями роботи у медійному середовищі, здатний не лише розпізнавати й нейтралізувати деструктивні інформаційні впливи, а й сприяти формуванню культури відповідального та критичного споживання інформації, розвитку навичок емоційної саморегуляції у взаємодії з медіаконтентом, зниженню інтенсивності панічних реакцій і тривожних очікувань у різних соціальних групах.

Не менш важливим аспектом професійної діяльності психолога в повоєнний період є участь у відновленні довіри до комунікації як соціального механізму взаєморозуміння й підтримки. Вказане передбачає роботу з подоланням інформаційного цинізму, недовіри до офіційних повідомлень, поляризації суспільних настроїв, а також сприяння формуванню конструктивних комунікативних практик у громадах [3]. У цьому контексті медіаосвіта забезпечує психолога інструментами для поєднання психопросвітньої, профілактичної та консультативної діяльності.

Висновки. Проведене нами узагальнення теоретичних положень дозволило визначити медіаосвіту як методоло-

гічну основу оновлення змісту професійної підготовки майбутніх психологів. Встановлено, що сучасне інформаційне середовище виконує функцію активного соціально-психологічного регулятора, що безпосередньо впливає на формування індивідуальних і колективних смислів, рівень довіри, емоційний фон суспільства, моделі соціальної взаємодії. У зв'язку з цим підготовка психолога не може обмежуватися традиційними формами професійної діяльності, а потребує включення компетентностей, що пов'язані з аналізом, інтерпретацією, професійним використанням медіаконтенту.

Обґрунтовано, що медіакомпетентність є складником професійної готовності фахівця до роботи в умовах інформаційних ризиків, цифрової комунікації, суспільної нестабільності. Її формування сприяє розвитку здатності

до науково обґрунтованої оцінки інформаційних впливів, прогнозування їхніх психологічних наслідків і реалізації профілактичних і просвітницьких стратегій.

Отже, медіаосвіта може бути концептуалізована як чинник підвищення якості психологічної допомоги та забезпечення інформаційно-психологічної безпеки як особистості, так і суспільства загалом.

Перспективними напрямками подальших наукових розвідок є розроблення структурно-функціональної моделі формування медіакомпетентності майбутніх психологів, емпіричне дослідження рівня медіаграмотності здобувачів психологічних спеціальностей, а також апробація освітніх програм і тренінгових модулів, що спрямовані на розвиток психологічної стійкості в умовах інформаційного навантаження.

Список використаних джерел

- Андрущенко Т. В., Зеленін В. В., Розова Т. М. Етичні аспекти медіапсихології та медіаосвіти в системі психологічної служби. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Психологія*. 2025. № 2. С. 49–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2025.2/09>
- Василенко О. Медіаінформаційна грамотність та медіаосвіта як сучасні світові тенденції. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2024. № 26 (2). С. 45–55. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(26\).2024.45-55](https://doi.org/10.35387/od.2(26).2024.45-55)
- Войтович Н., Кіца М., Мудра І. Медіаосвіта та медіаграмотність як фактор боротьби з дезінформацією. *Журналістика та медіа*. 2025. № 6 (4). С. 45–55. DOI: <https://doi.org/10.3390/journalmedia6040188>. URL: <https://www.mdpi.com/2673-5172/6/4/188>.
- Заріцька Н. Медіаграмотність у контексті забезпечення інформаційно-психологічної безпеки в умовах гібридної війни: результати теоретичного аналізу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Психологія*. 2020. № 4. С. 150–154. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.29>
- Ласкова-Ярмоленко А., Слинкова Т. *Медіаграмотність в системі освіти: вимоги сучасності у сфері соціальної комунікації*. Педагогічні
- інновації: ідеї, реалії, перспективи. 2024. № 32. С. 100–105. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-100-105](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-100-105)
- Найдьорова Л. А. *Медіапсихологія війни як основа концептуальних трансформацій медіаосвіти: від медіатравми до травмаінформованих практик*. *Проблеми політичної психології*. 2022. № 12 (26). С. 173–197. DOI: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol26-Year2022-109>
- Рекун О. О. Медіаграмотність у системі вищої освіти. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2020. Вип. 8 (164). С. 41–44. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/531>
- Слюсаренко Н. В. Медіаосвіта в Україні: реалії та перспективи. *Педагогічний альманах*. 2024. № 55. С. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi55.533>
- Субота Є. В. Упровадження медіаосвіти та медіаграмотності в сучасну українську освітню систему. *Культура України*. 2021. № 72. С. 27–33.
- Fleming M.N. Considerations for the ethical implementation of psychological assessment through social media via machine learning. *Ethics & behavior*. 2021. Vol. 31 (3). P. 181–192.

References

- Andrushchenko, T. V., Zelenin, V. V., & Rozova, T. M. (2025). Etychni aspekty mediapsykholohii ta mediaosvity v systemi psykhologichnoi sluzhby [Ethical aspects of media psychology and media education in the system of psychological service]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Psykhologhiia [Scientific Notes of V. I. Vernadsky TNU. Psychology]*, 2, 49-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2025.2/09> [in Ukrainian].
- Vasylenko, O. (2024). Mediainformatsiina hramotnist ta mediaosvita yak suchasni svitovi tendentsii [Media and information literacy and media education as modern global trends]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy [Adult Education: Theory, Experience, Prospects]*, 26 (2), 45-55. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(26\).2024.45-55](https://doi.org/10.35387/od.2(26).2024.45-55) [in Ukrainian].
- Voitovych, N., Kitsa, M., & Mudra, I. (2025). Mediaosvita ta mediahramotnist yak faktor borotby z dezinformatsiieiu [Media education and media literacy as a factor in combating disinformation]. *Zhurnalistyka ta media [Journalism and Media]*, 6 (4). DOI: <https://doi.org/10.3390/journalmedia6040188>. Retrieved from <https://www.mdpi.com/2673-5172/6/4/188> [in Ukrainian].
- Zaritska, N. (2020). Mediahramotnist u konteksti zabezpechennia informatsiino-psykhologichnoi bezpeky v umovakh hibrydnoi viiny: rezultaty teoretychnoho analizu [Media literacy in the context of ensuring information and psychological security in hybrid war: results of theoretical analysis]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Psykhologhiia" [Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series "Psychology"]*, 4, 150-154. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.29> [in Ukrainian].
- Laskova-Yarmolenko, A., & Slynkova, T. (2024). Mediahramotnist v systemi osvity: vymohy suchasnosti u sferi sotsialnoi komunikatsii [Media literacy in the education system: Modern requirements in the field of social communication]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy [Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Prospects]*, 32, 100-105. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1\(32\)-100-105](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-1(32)-100-105) [in Ukrainian].
- Naidonova, L. A. (2022). Mediapsykholohiia viiny yak osnova kontseptualnykh transformatsii mediaosvity: vid mediatravmy do travmainformovanykh praktyk [Media psychology of war as a basis for conceptual transformations of media education: From media trauma to trauma-informed practices]. *Problemy politychnoi psykhologhi [Problems of Political Psychology]*, 12 (26), 173-197. DOI: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol26-Year2022-109> [in Ukrainian].
- Rekun, O. O. (2020). Mediahramotnist u systemi vyshchoi osvity [Media literacy in the system of higher education]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Chernihivskiy kolehium" imeni T. H. Shevchenka [Herald of T. G. Shevchenko Chernihiv Collegium National University]*, 8 (164), 41-44. Retrieved from <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/531> [in Ukrainian].
- Sliusarenko, N. V. (2024). Mediaosvita v Ukraini: Realii ta perspektyvy [Media education in Ukraine: Realities and prospects]. *Pedahohichniy almanakh [Pedagogical Almanac]*, 55, 26-33. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi55.533> [in Ukrainian].
- Subota, Ye. V. (2021). Uprovadzhennia mediaosvity ta mediahramotnosti v suchasnu ukrainsku osvitu systemu [Implementation of media education and media literacy in the modern Ukrainian educational system]. *Kultura Ukrainy [Culture of Ukraine]*, 72, 27-33 [in Ukrainian].
- Fleming, M. N. (2021). Considerations for the ethical implementation of psychological assessment through social media via machine learning. *Ethics & Behavior*, 31 (3), 181-192.

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 21.02.2026